

การดำเนินการพัฒนาโรงเรียนตามแนวที่โครงการนี้ใช้ ได้พัฒนาทักษะด้านการคิดของครู ทำให้ครูเปลี่ยนพฤติกรรมจากทำงานโดดเดี่ยว มาเป็นทำงานเป็นทีม ครูกลายเป็นผู้เรียนรู้ จากการออกแบบการเรียนรู้แก่ศิษย์

จากเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สู่เรียนรู้ทักษะชีวิต สู่การปฏิรูปการศึกษา

เมื่อวันที่ ๒๙ ส.ค. ๕๕ ผมไปร่วมการประชุมปฏิบัติการผู้ประสานงานภูมิภาค โครงการเสริมศักยภาพการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ จัดโดยมูลนิธิสยามกัมมาจล ร่วมกับ มูลนิธิสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และกระทรวงศึกษาธิการ

ที่จริงโครงการนี้เป็นส่วนเล็กๆ ของการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสังคมไทย โดยมูลนิธิสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และกระทรวงศึกษาธิการ ต้องการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ทั่วประเทศ และดำเนินการแบบค่อยๆ ดำเนินการอย่างมีคุณภาพ ให้มีโรงเรียนตัวอย่างที่จัดการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงได้ดี ได้รับการยกย่องและมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นศูนย์เรียนรู้ขับเคลื่อนเครือข่ายโรงเรียนจำนวนหนึ่ง คือดำเนินการขยายขบวนการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนให้เต็มแผ่นดิน อย่างเป็นขั้นเป็นตอน

มูลนิธิสยามกัมมาจลเข้าร่วมมือ ดึงมหาวิทยาลัยในพื้นที่เข้าหนุนโรงเรียนเป้าหมาย เพื่อสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนให้แน่นขึ้น สำหรับให้ขบวนการเศรษฐกิจพอเพียงผสมกลมกลืนเข้าไปในการเรียนตามปกติ ทั้ง ๘ หน่วยสาระ รวมทั้งนำเอาแนวคิดการเรียนรู้ให้ได้ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ เข้าไปบูรณาการด้วย ซึ่งหมายความว่า มีการนำเอาวิธีการเรียนแบบ PBL และการรวมตัวกันทำงานและเรียนรู้ของครู ที่เรียกว่า PLC เอามาใช้

ทีมมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยง และครูแกนนำในโรงเรียนมา ลปร. กันเมื่อวันที่ ๒๘ ส.ค. แล้วนำผลมารายงานต่อคณะกรรมการชี้ทิศทาง ที่ผมเป็นประธาน ผมได้ฟังเพียง ๓ ทีมเท่านั้น คือทีม มช. กับโรงเรียนในภาคเหนือตอนบน ทีม มมส. กับโรงเรียนในภาคอีสาน และทีม มรภ. กำแพงเพชร กับโรงเรียนในภาคเหนือตอนล่าง ฟังแล้วก็ชื่นใจ ที่ได้เห็นการทำงานจริงจัง เพื่อประโยชน์ทวีคูณ คือได้ทั้งทักษะด้านการครองชีวิตแบบพอเพียง และได้การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

เราได้เห็นว่า การดำเนินการพัฒนาโรงเรียนตามแนวที่โครงการนี้ใช้ ได้พัฒนาทักษะด้านการคิดของครู ทำให้ครูเปลี่ยนพฤติกรรมจากทำงานโดดเดี่ยว มาเป็นทำงานเป็นทีม ครูกลายเป็นผู้เรียนรู้ จากการออกแบบการเรียนรู้แก่ศิษย์

ผมได้ชี้ให้ที่ประชุมเห็นว่า โครงการนี้ได้ก้าวหน้าจากที่เห็นในการประชุม steering เมื่อวันที่ ๙ พ.ค. ๕๕ อย่างน่าชื่นใจ เราได้เห็นภาพการเรียนรู้ของครูคู่ขนานไปกับการเรียนรู้ของศิษย์

ผมจึงให้ความเห็นเชิงเสนอแนะต่อกระทรวงศึกษาธิการผ่าน อ. รจนา สินห์ หัวหน้ากลุ่มโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งต่อท่านอดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และอดีตเลขาธิการ สพฐ.คือ ดร. คุณหญิง กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา เป็นข้อเสนอแนะ ๒ ข้อ คือ

๑. ใช้ประมาณส่วนที่เป็นงบประมาณครู ในการสนับสนุนกิจการนี้ เพราะที่เราได้ฟังคือกิจกรรม HRD (Human Resource Development) ของครู ที่ได้ผลดีกว่าวิธีจัดหลักสูตรอบรมครูอย่างเทียบกันไม่ได้ ผมเสนอให้เปลี่ยนวิธีพัฒนาครูจาก training mode ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มาเป็น learning mode ที่เรียนรู้เน้นเน้นกับการทำงานประจำนั่นเอง ผมเสนอให้ใช้งบพัฒนาครูร้อยละ ๘๐ สนับสนุนโครงการแบบนี้ ที่เหลืออีกร้อยละ ๒๐ ใช้อบรมครู โดยที่อบรมตามความต้องการของครู โดยที่ครูที่ผ่าน learning mode จะบอกได้ว่าตนต้องการให้จัดหลักสูตร training เรื่องอะไร

๒. เปลี่ยนผลงานเพื่อประเมินเข้าสู่ตำแหน่ง คศ. จากวิธีทำผลงานในกระดาษ (ซึ่งบางกรณีมีการจ้างทำ) มาเป็นการนำผลงานแบบที่น่าเสนอในเช้าวันนี้มาเป็นผลงานเพื่อเข้าสู่ตำแหน่ง คศ. การให้คุณแก่ครูก็จะเชื่อมโยงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของศิษย์

ผมเสนอให้เปลี่ยนการบริหารการศึกษาของประเทศจากแนวทางรวมศูนย์ ไปเป็นแนวทางกระจายอำนาจให้แก่พื้นที่ เน้นการวัดผลของการพัฒนาการศึกษาที่ผลสัมฤทธิ์ของเด็ก เน้นการวัดโดยคนนอก

และได้แนะนำวิธีการเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนแบบ กลับทางห้องเรียน ซึ่งผมได้บันทึกไว้ [ที่นี่](#)

กิจกรรมของโครงการนี้ ส่วนใหญ่เกิดผลเป็นการฝึกทักษะชีวิต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑

ท่านที่สนใจค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงโดยสถานศึกษา อ่านได้ [ที่นี่](#)

วิจารณ์ พานิช

๑ ก.ย. ๕๕

คำสำคัญ (keywords): [scbf](#) , [ทักษะชีวิต](#) , [ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑](#) , [เศรษฐกิจพอเพียง](#) , [โครงการเสริมศักยภาพการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา](#) , [551002](#) {jcomments on}